

Bottom bouncing och **BETESFISK**

En blank mört är en svår frestelse för de flesta rovfiskar, och för abborrefiskaren kan en lite större mört sälla fram de större fiskarna.

Att fiska med **naturligt** agn är bland det effektivaste man kan hålla på med, framför allt under **stunder** när fisket är trögt och fisken inte riktigt är på gång. Vi kollar här på några enkla **metoder** som funkar bra vid många tillfällen.

TEXT OCH FOTO HENKE LARSSON

➤ Att fiska med levande betesfisk är en mycket het fråga just nu, och i flera länder i Europa är det förbjudet. Det är upp till var och en att avgöra hur an ställer sig i frågan, och personligen föredrar jag att fiska med död betesfisk. En anledning är den rent moraliska aspekten att plåga en annan varelse för att fånga en annan, men det är även mycket enklare att hantera betesfisk som inte lever. Man fryser helt enkelt in dem i platta paket med lite vatten, tio i varje påse. Inför en tur tar man upp två eller tre paket som får tina på väg till fisket. Mete med död betesfisk blir på ett sätt mer intressant och aktivt då du själv hela tiden måste fiska betet för att ge det en bra rörelse i vattnet. Vid flötmete med levande fisk klarar sig betet till stor del själv och

det handlar mer om att se till att placera flötet på rätt ställe och se till att den inte går fast i vass och liknande.

Sen går det inte att komma ifrån att levande bete är ett strå vassare vid en del tillfällen, då det ger en rörelse som är helt naturlig (för en skadad fisk alltså...) samt att betet utsöndrar stresshormoner i vattnet som predatorerna uppfattar. Framför allt abborre kan vara mycket kräsen och att hela tiden ha fräsch och aktiv betesfisk i änden på linan kan vara det som är skillnaden mellan en bra dag och en blank dag.

Arter & storlek

När det gäller arten på betesfisken spelar det ingen större roll i allmänhet, det är just att

det är ett naturligt bete som är det viktigaste, och så tar man vad man får tag på. För gädda, abborre och gös är det i de flesta fall mört, abborre eller löja. Storleken på betesfisken hänger även den ihop med vilken art du är på jakt efter, och vid gäddfiske kan nästan inte betet bli för stort! Undersökningar visar att en gädda föredrar ett bete som motsvarar cirka 10 procent av sin egen storlek, vilket innebär att en rejäl mört på ett par, tre hekto lätt tas av en gädda på 2-3 kg. Så för gäddfiske spelar betesstorlek mer in på vad för utrustning du använder och hur tunga beten du kan kasta. För abborre bör man använda ett mindre bete mellan 6-12 centimeter, men helt klart är att en rejälare munbit sällan bort den mindre fisken.

Fånga betesfisken

Att få tag i betesfisk kan göras på flera sätt, och det allra simplaste, men dyraste, är att handla levande fisk direkt från en sportfiskebutik. Det är inte alla som har den här servicen, och tillgången tenderar att variera starkt under året, framför allt bruka det vara svårt att få tag i fisk i samband med första isen då många vill ut och ismeta gädda. Ett annat alternativ om du nöjer dig med död fisk är att prata med en lokal yrkesfiskare och be ➤➤➤

► att han tar hand om små vitfiskar han får och fryser in dem. Grundregeln är att betesfisken skall vara fångad och klar gärna dagen före man ska ge sig ut. Att börja dagen med att vittja mjärddar eller meta betesfiske gör att mycket fisketid går förlorad samt risken är även att man inte får något.

Meta

Ett enkelt sätt som helt klart har sin charm är att med ett lätt spö helt enkelt meta upp fisken som skall användas till bete. Finner du en bra plats med gott om betesfiske är detta ett bra alternativ som är roligt i sig själv. Man bör mäsk på platsen för att få dit fisken och lämpligt mäskblandning finner du senare i avsnittet om mjärde. Viktigt att tänka på är att använda lätta prylar, tunna linor samt små krok och flöten för att lyckas. Krokbetet kan vara av olika sorter, t.ex. små bitar av mask, maggot eller degkulor från en färsk långfranska. Bra platser för vitfisk och småabborre brukar vara nära vegetationsbälten på en till två meters djup.

Mjärde

Att fånga betesfiske i en mjärde är omgivet av en hel del hokus pokus där hemliga mäskblandningar och fantasifula varianter på burar gör att en del inte vågar sig på det. Därför skall vi här ge tips på mjärdfiske som alla kan pröva, utan att det blir vare sig dyrt eller komplicerat. Köp först en eller ett par kräftburar som säljs på bland annat Rusta eller Biltema för några tjugor styck. Båda varianterna fiskar bra men Rustas är mer lämplig om du är ute efter liten betesfisk, då den modellen har ett finmaskigare nät. Mjårdarna placeras på platser där du vet med dig att det är gott om betesfiske, och efter 1-2 dygn är det dags att vittja dem. För att få fisken att gå i måste man beta mjärden med något som lockar in dem. Här kommer en enkel men fullt fungerande mäskblandning som du säkert redan har de flesta ingredienserna till:

- Havregryn eller ströbröd
- Flytande honung
- Curry (från kryddhyllan)
- Anis (från kryddhyllan)
- Ev Majjs
- Ev Maggot

Lägga alla ingredienser torra i en bunke och tillsatt vatten försiktigt tills det går att krama bollar som håller ihop bra. Skall du

Johan Mild med en fin abborre fångad på bottom bouncing med levande mört.

FOTO PETER ALEXANDERSSON

”BETESFISKEN SKA VARA FÅNGAD OCH KLAR GÄRNA DAGEN FÖRE MAN SKA GE SIG UT”

mäsk upp en metplats använder du dem som de är och kastar ut runt stället där flöten kommer att ligga. För mäskbollar som skall användas i en mjärde är det bättre att blöta dem något mer innan de stoppas in i frysen några timmar. De kommer då inte att lösas upp medan mjärden sänks till botten utan löses upp när den väl är på plats. Fäst ett plastlock eller grund skål i botten på mjärden där mäskbollen placeras, så kommer betet att stanna kvar och inte lägga sig på botten runt om.

Transportera fisken

Att transportera fisken samt förvara den under fisket kräver en rejäl hink med friskt vatten samt någon form av syresättning. Medan man befinner sig vid sjön går det alldeles utmärkt att med jämna mellanrum byta vatten eller helt enkelt ha ett lock med hål och sedan sänka ner hinken i vattnet. Om däremot du skall flytta hinken med betesfiske mellan olika fiskeplatser eller kanske i bilen krävs någon form av syresättning. Sportfiskebutiker säljer små batteridrivna syrepumpar som är mycket smidiga att använda och inte speciellt dyra. Det finns även varianter som drivs på 12 volt och har en plugg som kan kopplas till bilens cigarettändaruttag.

Förvara fisken hemma

Att kunna ha levande bete hemma är kanske inte något för var och en, men fiskar du ofta och mycket blir det absolut smidigast att ha fisken hemma. Den finns alltid på plats och det är bara att ha en liten håv och ta upp det antal som behövs för en dags fiske. För att klara överlevnaden krävs en rejäl tunna samt en tillförlitlig försörjning av syre dygnets allt

timmar. Tunnor som används för regn- och dagvatten i trädgården brukar innehålla några hundra liter vatten vilket är tillräckligt. Komplettera med en bra och kraftfull akvariepump som absolut måste ha inbyggt filter, annars kommer vattnet att försämrats alltför snabbt. Sedan måste även tunnan placeras på en sval plats, desto kallare desto bättre för det är temperaturen på vattnet som avgör hur väl fisken klarar sig. En varm sommar kan det vara omöjligt att lyckas för att tempen blir för hög oavsett var man har tunnan. En kall vinter är det mycket lättare så länge vattenytan på tunnan inte fryser till is, då förbrukas syret mycket snabbt. Att ha en stråle från pumpen som hela tiden bryter ytan gör att syresättningen underlättas samt att isläggning försvåras. Den sista frågan är om man skall mata fisken i tunnan. Problemet är att vid matning ökar mängden fekalier i vattnet vilket snabbt försämrar vattenkvaliteten, så rådet blir att eventuellt mata mycket lite när vattnet är kallt under vintern men avstå under vår, sommar och höst.

Förvara fisken i sjön

Den ultimata förvaringsplatsen i en sjö är en uttjänt trumma till en tvättmaskin, helst av den gamla klassiska toppmatade modellen med en stängbar lucka på sidan. Trumman ger bra genomströmning av vatten samt är helt slät på insidan vilket skonar fisken, och det går att hålla förvånansvärt tätt med fisk här i. I välsorterade sportfiskebutiker finns annars förvaringsmjärddar i olika storlekar att köpa. Tänk på att placera trumman på en undanskymd plats och med ett diskret snöre, för det är lätt att bli av med dem.

En balkong i centrala stan med allt som behövs för att hålla levande betesfisk.

Olika metoder

För att fiska med levande eller död betesfiske finns det en uppsjö metoder, och mete med ett rejält flöte hör till de vanligaste. Vi skall här titta på några andra metoder som kan vara värda att känna till för andra tillfällen eller när du vill testa nåt nytt.

Metod 1 – Bottom bouncing

Ett tungvrickande namn som kan översättas till bottenstudsning och som väl förklarar var det handlar om, att fiska betesfisken mycket nära botten. I sig är detta ingen ny metod, men tillbehören för att framgångsrikt bedriva denna typ av fiske har vässats betydligt de senaste åren. Vill du fiska nära en kuperad botten med storsten är chansen mycket stor att du går fast med ditt sänke gång efter annan, framför allt med klassiska päronsänken som är världsbäst på att hitta skrymslen att kila fast sig i.

Den centrala delen av ett tackel för bottom bouncing är den plaststav med flytkropp som visas på en av bilderna. Tanken med det hela är att foamcylindern hela tiden håller staven upprätt och på det sättet håller tacklet längre från botten för att minska antalet botten-napp. Den tacklas så att sänkets placeras i haken i den nedre delen av staven, men man kan förbättra tacklet ytterligare. Genom att ta ett par, tre gummiband mellan haken och sänkets ökar man avståndet något, samt om det går fast så är det lätt att lossa då gummibanden brister. I övre änden trär man huvudlinan som får stoppa mot en pärla och ett lekande. Därför löper det sedan en lina på cirka 1,5 – 2,5 meter innan ståltafs och kroktaffel avslutar det hela. ►►►►►

Till vänster mjärden från Rusta och till höger Biltema, båda kostar några tjugor att köpa och är egentligen avsedda för kräftfiske.

Ordning och reda på prylarna. En ask med tillbehör och tackelburkar färdigriggade för abborre respektive gädda.

Göra själv

Ett bottombounce tackel är inte speciellt dyrt att köpa men du kan enkelt göra ett själv, och även om de ganska sällan går fast så händer det ändå ibland.

Vad du behöver är den större modellen av buntband för elkablar, en bit foam med slutna celler, ett beteslås samt en vass kniv eller liten bormaskin. Böra med att med kniven eller borrens hjälp ta bort den lilla läsklack som sitter inne i den tjocka änden av buntbandet, då linan sedan skall löpa här igenom. Skär till foamen i storlek ungefär som en tumme och gör den lite spolförmad. Gör ett genomgående hål i foamen och trä upp den på buntbandet. Gör ett litet hål i den spetsiga änden där ett beteslås monteras, sedan några gummiband och sist sänket.

Metod 2 – frilina

Ett fiskesätt som passar mycket bra vid fiske både med levande och med död betesfiske. Det går helt enkelt ut på att fiska med bara lina, tafs och krok samt betesfisken. Metoden passar extra bra vid lugna förhållanden då ett flöte kan

störa fisken. Det är också smidigt för du kan enkelt växla mellan att fiska med till exempel wobbler och betesfisk bara genom att sätta en trekrok i tafsens beteslås.

Fiskar du med död betesfisk placerar du lämpligast en av trekrokens spetsar genom fiskens överläpp och du fiskar hem den ungefär som ett jerkbait, och ger bete rörelse genom att jobba med spöt. Med levande fisk lämpar det sig att placera kroken under ryggen för en bra rörelse, och genom att hålla en lätt spänd lina känner du direkt när en fisk tar samt du har bra kontroll på betesfiskens rörelser.

Tafsar

När du skall utforma själva slutklämmen på linan handlar det lite om vilket vatten du fiskar, vilken art du är ute efter samt hur villig du är att gambla. Är det gädda som är bytet i kikaren är det självklart att köra med någon form av wire- eller kevlartafs närmast betet för att klara gäddorna till häven, och de är i allmänhet inte speciellt tafsskygga. Tittar vi i stället på abborre eller gös har vi inte samma problem med vassa tänder som risketer att ha av linan, och då dessa arter ibland är betydligt gnälligare att locka till hugg är det en fördel att köra med så diskret tafs som möjligt. Många fiskare föredrar att använda fluorocarbon för att ge minsta möjliga störning när-

mast betet, och vinner även fördelen att det är nötningståligare än nylon.

Men så har vi mellanfallet, när du är ute efter gös eller abborre i ett vatten med gott om gädda som mer än gärna tar en serverad betesfisk, även om de inte är ämnade åt dem. Här kommer ens vilja att spela på roulette, för med ståltafs kanske man får färre hugg av abborre och gös, men klarar även gäddorna. Den bästa kompromissen brukar vara att köra med riktigt tunn kevlartafs, som stör så lite som möjligt, alternativt tjockare flouorcarbon där krokarna knyts i en öppen ögla.

Kasta försiktigt

Vid mete med levande bete vill man självklart hålla betet så aktivt som möjligt under längsta möjliga tid. Om du därför kastar försiktigt och kanske bara singlar iväg betesfisken en kort bit kommer det att fiska bra längre. Långa kast där fisken landar hårt på ytan gör att de bara kan användas en kort stund innan det är dags att byta. Tänk på att det på vissa ställen är förbjudet att flytta fisk till eller ifrån olika vattendrag. Kontakta stället där man köper fiskekort, den lokala sportfiskeklubben eller fiskevårdsområdet för att ta reda på vad som gäller där du tänker fiska. 🐟

